

Suvestinė redakcija nuo 2022-08-03 iki 2023-08-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [141-6251](#), i. k. 1092210ISAK0003-600

Nauja redakcija nuo 2017-06-07:

Nr. [3-267](#), 2017-06-05, paskelbta TAR 2017-06-06, i. k. 2017-09566

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL VIDAUS VANDENŲ KELIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2009 m. lapkričio 25 d. Nr. 3-600

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 23 straipsnio 2 dalimi,

t v i r t i n u Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisykles (pridedama).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ELIGIJUS MASIULIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2009 m. lapkričio 25 d.
įsakymu Nr. 3-600
(Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2017 m. birželio 5 d.
įsakymo Nr. 3-267 redakcija)

VIDAUS VANDENŲ KELIŲ EKSPLOATAVIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelių priežiūros ir naudojimo tvarką, projektinius vidaus vandenų kelių matmenis ir jų užtikrinimo tvarką, taip pat vidaus vandenų kelių valdytojų ir naudotojų pareigas.

2. Taisyklės taikomos eksploatuojamiems Lietuvos Respublikos vidaus vandenų keliams.

3. Taisyklės privalomos Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelių valdytojams, vidaus vandenų kelių naudotojams.

4. Ribą tarp jūrinių vandens kelių ir vidaus vandenų kelių ženklinimo sistemų nustato Lietuvos transporto saugos administracija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853

5. Jeigu vidaus vandenų kelias įrengtas upėje, jo reikmėms priskiriamas visas upės plotas, o ežeruose, tvenkiniuose ir Kuršių mariose – 150 m pločio vandens paviršiaus juosta pagal pažymėtą laivakelį.

6. Pagrindinės Taisyklėse vartojamos sąvokos:

6.1. **Eksplloatuojamas vidaus vandenų kelias** – vidaus vandenų kelias, kurio laivakelis paženklintas navigacijos ženklais arba pažymėtas locmano žemėlapyje ir yra prižiūrimas vidaus vandenų kelio valdytojo.

6.2. **Garantiniai laivakelio matmenys** – nustatyti mažiausi vidaus vandenų kelio laivakelio matmenys (gylis, plotis, posūkio spindulys), kurie turi būti išlaikomi esant projektiniam vandens lygiui.

6.3. **Laivakelis** – tam tikros grimzlės laivams plaukti tinkama vidaus vandenų kelio juosta, pažymėta navigacijos ženklais arba nurodyta locmano žemėlapyje.

6.4. **Navigacijos sezonas** – laikotarpis, kai eksploatuojamame vidaus vandenų kelyje vykdomi eksploatacijos, priežiūros ir tvarkymo darbai ir užtikrinamos saugios laivybos sąlygos. Navigacijos sezono pradžią ir pabaigą nustato vidaus vandenų kelio valdytojas. Pasibaigus navigacijos sezonui ir iki jo pradžios, esant palankioms hidrometeorologinėms sąlygoms, vidaus vandenų kelių valdytojai savo nustatytu laiku atlieka vagos valymo, reguliavimo ir kitus vidaus vandenų keliams ir jų infrastruktūrai tvarkyti reikalingus darbus.

6.5. **Projektiniai laivakelio matmenys** – laivakelio matmenys (gylis, plotis, posūkio spindulys), apskaičiuojami ir nustatomi pagal laivakelio matmenimis esant projektiniam vandens lygiui. Projektinių vidaus vandenų kelio matmenų, nurodytų Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių priede „Projektiniai vidaus vandenų kelių matmenys“, vidaus vandenų kelio valdytojas neprivalo išlaikyti.

6.6. **Projektinis vandens lygis** – vandens lygis, nustatomas pagal minimalų 95 proc. tikimybės paros vidutinį vandens lygį, išmatuotą vandens matavimo stotyse.

6.7. **Vidaus vandenų kelių ženklinimo schema** – ženklų išdėstymo planas, sudaromas pagal batimetrinius matavimus ir vidaus vandenų kelio matmenis.

7. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse ir Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos Vidaus transporto komiteto 1985 m. lapkričio 15 d. rezoliucija Nr. 24 priimtose Europos vidaus vandenų

laivybos taisyklėse (toliau – Europos vidaus vandenų laivybos taisyklės).

II SKYRIUS EKSPLOATUOJAMI VIDAUS VANDENŲ KELIAI

8. Eksploatuojamuose vidaus vandenų keliuose išlaikomi vidaus vandenų kelio valdytojo nustatyti garantiniai laivakelio matmenys yra privalomi.

9. Garantiniai eksploatuojamo laivakelio matmenys užtikrinami atliekant laivakelio valymo, esamų vagos reguliavimo statinių ar įrenginių remonto, laivakelio ženklinimo, stebėjimo ir kitus reikiamus darbus.

10. Garantiniai eksploatuojamo laivakelio matmenys turi būti užtikrinami visą navigacijos sezono laikotarpį. Garantiniai laivakelio matmenys ne ilgiau kaip 72 valandas nuo jų pasikeitimo gali būti mažesni už nustatytus garantinius laivakelio matmenis, o esant ilgesniam laikotarpiui vidaus vandenų kelio valdytojas nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 24 valandas paaiškęs, kad garantinių laivakelio matmenų nepavyks užtikrinti per 72 valandas, informaciją apie esamus eksploatuojamų vidaus vandenų kelių matmenis paskelbia savo interneto svetainėje.

11. Eksploatuojami tarptautinės reikšmės vidaus vandenų keliai ir uostai turi atitikti Europos susitarime dėl svarbiausių tarptautinės reikšmės vidaus vandenų kelių (AGN) nustatytus techninius ir eksploatavimo matmenis.

12. Eksploatuojamų valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų kelių sąrašus, kuriuose nurodyti šių vidaus vandenų kelių matmenys (gylis, plotis, posūkio spindulys), navigacijos sezono pradžia ir pabaiga, tvirtina jų valdytojai ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas iki navigacijos sezono pradžios paskelbia savo interneto svetainėse.

13. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių valdymas, tvarkymas, priežiūra ir eksploatavimas finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, o vietinės reikšmės vidaus vandenų kelių – iš savivaldybės biudžeto lėšų.

III SKYRIUS VIDAUS VANDENŲ KELIŲ VALDYTOJŲ PAREIGOS

14. Vidaus vandenų kelių valdytojų pareigos:

14.1. ženklinti eksploatuojamų vidaus vandenų kelių laivakelius;

14.2. išlaikyti eksploatuojamų vidaus vandenų kelių garantinius laivakelio matmenis:

14.2.1. reguliariai stebėti laivakelio būklę ir jame vykstančius procesus, prireikus koreguoti navigacijos ženklų išdėstymo schemą, kad būtų išlaikomi eksploatuojamo vidaus vandenų kelio matmenys;

14.2.2. reguliariai tikrinti laivakelio plotį ir gylį ir informuoti vidaus vandenų kelių naudotojus apie mažiausius gylius ir pločius atskiruose vidaus vandenų kelio ruožuose;

14.2.3. analizuoti duomenis apie laivakelio būklę ir sudaryti navigacijos ženklų išdėstymo atskiruose ruožuose schemas, kad būtų užtikrinta saugi laivyba, nustatyti kranto ir plūdriųjų ženklų tipą ir skaičių;

14.3. valyti vagą, ją reguliuoti, šalinti povandenines kliūtis ir atlikti kitus darbus, siekiant išlaikyti eksploatuojamo vidaus vandenų kelio garantinius laivakelio matmenis;

14.4. prižiūrėti eksploatuojamų vidaus vandenų kelių infrastruktūrą;

14.5. dalyvauti vykdant laivų ir žmonių gelbėjimo darbus eksploatuojamuose vidaus vandenų keliuose bei gelbėjimo darbus potvynių metu ir likviduojant potvynių padarinius;

14.6. organizuoti laivų vedimą eksploatuojamais vidaus vandenų keliais (locmano paslaugos);

14.7. sudaryti eksploatuojamų vidaus vandenų kelių locmano žemėlapius ir juos išleisti;

14.8. nuolat atnaujinti savo interneto svetainėje informaciją apie vidaus vandenų kelių matmenis, navigacijos sezono pradžią ir pabaigą, navigacijos ženklų išdėstymą ar jų pakeitimus, navigacijos ženklų apšvietimą, susidariusias pavojingas vietas atskiruose eksploatuojamo vidaus vandenų kelio ruožuose.

IV SKYRIUS

VIDAUS VANDENŲ KELIŲ NAUDOTOJŲ PAREIGOS

15. Bet kokia ūkinė veikla, vykdoma vidaus vandenų keliuose ir kranto juostoje, turi būti suderinta su vidaus vandenų kelių valdytoju.

16. Vidaus vandenų transporto priemonių naudotojai privalo užtikrinti, kad jų transporto priemonės neterštų vandens telkinių, neardytų vagų ir krantų, negadintų hidrotechnikos statinių, įrenginių ir komunikacijų, nepažeistų kitų Lietuvos Respublikos vandens įstatyme numatytų vandens naudotojų teisių ir pareigų, taip pat kad būtų laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų.

17. Navigacijos ženklus perėjose prie prieplaukų, uostų akvatorijose, žiemos uostuose savo lėšomis įrengia ir eksploatuoja krantinių, uostų savininkai pagal Europos vidaus vandenų laivybos taisyklių nuostatas.

18. Vidaus vandenų kelių naudotojai privalo vykdyti teisėtus vidaus vandenų kelio valdytojo reikalavimus.

V SKYRIUS

VIDAUS VANDENŲ KELIŲ ŽENKLINIMO REIKALAVIMAI

19. Vidaus vandenų kelių valdytojas laivakelį ženklina navigacijos ženklais vadovaudamasis Taisyklių, Europos vidaus vandenų laivybos taisyklių reikalavimais.

20. Vidaus vandenų kelių valdytojas privalo suderinti raštu su Lietuvos transporto saugos administracija vidaus vandenų kelių ženklinimo schemas, kurios skelbiamos vidaus vandenų kelių valdytojo interneto svetainėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853

21. Kai vidaus vandenų kelių valdytojas priima sprendimą keisti vidaus vandenų kelių ženklinimo schemą, jis turi teisę:

21.1. iš vidaus vandenų kelių žyminčių ženklų palikti tuos ženklus, kurie, jo nuožiūra, yra tinkamiausi numatytam vidaus vandenų keliui arba jų sistemai;

21.2. navigacijos ženklus papildyti kitais ženklais, kurie nenumatyti ženklinimo schemoje, su sąlyga, kad ženklų forma, spalva, simboliai neprieštaraus patvirtintai vidaus vandenų kelių ženklinimo schemai ir neklaidins naudotojų.

22. Navigacijos ženklai turi būti išdėstyti visame vidaus vandenų kelyje ir nuolat (dieną ir naktį) veikti nuo navigacijos pradžios iki pabaigos. Navigacijos ženklai, nurodantys judėjimo kryptį ir laivakelio ribas, turi būti aiškūs ir suprantami laivavedžiams ir kitiems vidaus vandenų kelių naudotojams.

23. Navigacijos ženklai turi būti išdėstyti taip, kad būtų užtikrintas matomumas nuo ženklo iki ženklo.

24. Plūdrieji navigacijos ženklai turi būti pastatyti taip, kad netrukdytų laivams ir kad būtų užtikrinta saugi laivyba laivakeliu.

25. Plūdrieji navigacijos ženklai turi nuolat, t. y. veikiant bangoms ir vėjui, išlaikyti vertikalią padėtį.

26. Sudarant vidaus vandenų kelių ženklinimo schemą, būtina laikytis šių reikalavimų:

26.1. laivakelio riboms ženklini ir plaukimo kryptį reguliuoti naudojami plūdrieji ir kranto ženklai;

26.2. laivakelio riba turi būti paženklinta navigacijos ženklais ir turi atitikti nustatytus vidaus vandenų kelių matmenis (gyli, plotį, posūkio spindulį);

26.3. ženklų pastatymo vietos parenkamos remiantis naujausiais batimetriniais matavimais ir surinktais duomenimis apie laivakelio būklę, kritines vietas, vandens lygį;

26.4. navigacijos ženklai ir jų žiburiai turi būti matomi iš bet kurio laivakelio taško, esant bet kokiam vandens lygiui iki to momento, kol reikalingi laivavedžio orientacijai.

27. Dėl seklumų formavimosi procesų keičiantis upės dugno būklei, esamų navigacijos ženklų pastatymo vietos turi būti keičiamos, taip pat gali būti statomi papildomi navigacijos ženklai.

28. Navigacijos ženklai turi būti išdėstyti taip, kad jų šviesos netrukdytų kitų rūšių transporto eismui.

VI SKYRIUS

TILTŲ, ANTVANDENINIŲ IR POVANDENINIŲ KOMUNIKACIJŲ ŽENKLINIMAS

29. Tiltus, antvandenines ir povandenines komunikacijas (kabelių linijų, diukerių ir kt.) navigacijos ženklais, prieš tai jų įrengimo sąlygas suderinus su atitinkamu vidaus vandenų kelių valdytoju, ženklina ir įrengtus ženklus prižiūri jų valdytojai.

VII SKYRIUS

NAVIGACIJOS ŽENKLŲ PASTATYMO, NUĖMIMO IR ATSTATYMO TVARKA

30. Eksploatuojamuose vidaus vandenų keliuose navigacijos ženklus stato, prižiūri ir nuima vidaus vandenų kelių valdytojas.

31. Plūdrieji navigacijos ženklai eksploatuojamuose vidaus vandenų keliuose su paženklintu laivakeliu turi būti pastatyti pirmąją navigacijos sezono dieną, bet ne vėliau kaip praėjus 3 paroms po ledonešio.

32. Vandenų tėkmės nunešti, sugadinti ar sunaikinti navigacijos ženklai turi būti atstatyti per 12 valandų nuo informacijos apie tai gavimo momento.

33. Plūdrieji navigacijos ženklai nuimami paskutinę navigacijos sezono dieną, bet ne vėliau, negu vandenyje pasirodo ižas.

VIII SKYRIUS

LAIVAKELIO VALYMO IR REGULIAVIMO DARBAI

34. Laivakelio valymo ir reguliavimo darbus (esamų statinių ar įrenginių remontas) vidaus vandenų keliuose vykdo vidaus vandenų kelių valdytojas, laikydamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro patvirtintų Aplinkosaugos sąlygų vandens telkinių dugno valymo ir gilinimo darbams laivybos reikmėms reikalavimų.

35. Laivakelio valymo ir reguliavimo darbai vykdomi siekiant palaikyti nustatytus vidaus vandenų kelių matmenis arba įrengti naujus vidaus vandenų kelius.

36. Asmenys apie laivakelyje pamestus laivų inkarus, sraigtus ir kitus daiktus, kurie gali kelti pavojų saugiai laivybai, nedelsdami turi informuoti vidaus vandenų kelių valdytoją.

Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių
priedas

PROJEKTINIAI VIDAUS VANDENŲ KELIŲ MATMENYS

Eil. Nr.	Paviršinis vandens telkinys	Ruožo pradžia ir pabaiga	Vidaus vandenų kelių matmenys			
			Ilgis, km	gylis, cm	plotis, m	posūkio spindulys, m
1.	Valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai					
1.1.	Nemuno upė	Juodosios Ančios upės žiotys–Birštonas	188	75	20	250
1.2.	Kauno hidroelektrinės tvenkinys	Birštonas–Kauno hidroelektrinė ir atšaka į Rumšiškes	63	150	35	250
1.3.	Nemuno upė	Kauno hidroelektrinė– Kauno krovinių prieplauka	12,5	115	25	250
1.4.	Nemuno upė	Kauno krovinių prieplauka–Jurbarkas ir Kauno žiemos vidaus vandenų uosto akvatorija	87,8	140	30	250
1.5.	Nemuno upė	Jurbarkas–Atmatos upės žiotys, atšaka į Kalnėnus ir Uostadvario vidaus vandenų uosto akvatorija	127	150	40	350
1.6.	Kuršių marios	Atmatos upės žiotys– Klaipėdos valstybinis jūrų uostas ir atšakos į Nidą ir Ventę	66,9	150	50	500
1.7.	Kuršių marios	Nidos uostas–Lietuvos Respublikos valstybės siena	4	150	50	500
1.8.	Kuršių marios	Dreverna–Ventė	19,7	100	25	160
1.9.	Kuršių marios	Juodkrantė–Dreverna	7,3	120	25	160
1.10	Kuršių marios	37-as navigacijos ženklas–15-as valstybės sienos taškas Skirvytėje	10,7	150	35	500

1.11.	Skirvytės upė	Ištakos iš Nemuno upės–15-as valstybės sienos taškas Skirvytėje	9,7	150	20	160
1.12.	Šyšos upė	Šyšos upės žiotys–Šilutės stacionari vidaus vandenų prieplauka	5	150	20	160
1.13.	Mituvos kanalas	Mituvos kanalo žiotys–Jurbarko krovinių prieplauka	1	150	20	150
1.14.	Minijos upė	Minijos upės žiotys–Lankupiai	19	150	20	160
1.15.	Neries upė	Neries upės žiotys–Jonava	41	120	25	200
1.16.	Neries upė	Jonava–Vilnius	132,5	75	20	160
1.17.	Nevėžio upė	Nevėžio upės žiotys–Kėdainiai	57	75	20	160
1.18.	Karaliaus Vilhelmo kanalas	Klaipėdos valstybinis jūrų uostas–Minijos upė	22	150	20	160
1.19.	Drevernės upė	Karaliaus Vilhelmo kanalas–Drevernės upė	1,9	120	20	160
1.20.	Pakalnės upė, Rusnaitės upė, Kuršių marios	Pakalnės upės ištakos–Rusnaitės upės žiotys ir išplauka į Kuršių marias	8,4	*	*	*
Iš viso			884,4			
2.	Vietinės reikšmės vidaus vandenų keliai					
2.1.	Akmenos–Danės upė	Akmenos–Danės upės žiotys–Liepų g. tiltas	4,3	150	20	160
2.2.	Akmenos–Danės upė	Liepų g. tiltas–Klaipėdos miesto teritorijos riba	8,5	150	12	160
2.3.	Galvės ežeras	Trakų pusiasalis–Užutrakis	4,6	75	20	160
2.4.	Nevėžio upė	Skongalio užtvanka–Kėdainių geležinkelio tiltas	2,3	75	20	160
Iš viso			19,7			
3.	Perspektyviniai vidaus vandenų keliai**					

3.1.	Zaraso ir Zarasaičio ežerai	Zaraso, Zarasaičio ežerai	-	75	20	160
3.2.	Jūros upė	Jūros upės žiotys–tiltas per Jūros upę kelyje Jurbarkas–Mikytai	7	75	20	160
3.3.	Elektrėnų tvenkinys		-	75	20	160

*Konkretūs vidaus vandenų kelio Pakalnės upės ištakos–Rusnaitės upės žiotys ir išplauka į Kuršių marias matmenys projektuojami atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

**Konkretūs maršrutai perspektyviniuose vidaus vandenų keliuose, jų pradžia ir pabaiga projektuojami tik prieš pradedant naudoti vidaus vandenų kelią.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas
Nr. [3-603](#), 2010-10-05, Žin., 2010, Nr. 121-6199 (2010-10-13), i. k. 1102210ISAK0003-603
Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 "Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas
Nr. [3-267](#), 2017-06-05, paskelbta TAR 2017-06-06, i. k. 2017-09566
Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 „Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas
Nr. [3-381](#), 2019-08-05, paskelbta TAR 2019-08-05, i. k. 2019-12853
Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 „Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
4.
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas
Nr. [3-268](#), 2021-05-10, paskelbta TAR 2021-05-10, i. k. 2021-10371
Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 „Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo
5.
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas
Nr. [3-387](#), 2022-08-02, paskelbta TAR 2022-08-02, i. k. 2022-16536
Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2009 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. 3-600 „Dėl Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo